

KÖZLEKEDÉSBIZTONSÁGI
SZERVEZET
TRANSPORTATION SAFETY
BUREAU

ZÁRÓJELENTÉS

2010-059-6

Súlyos víziközlekedési baleset

**Duna 1669,6 fkm
2010.augusztus 28.**

**tolóhajó
Krasnodon
01125821**

A szakmai vizsgálat célja a víziközlekedési baleset és a rendkívüli hajózási esemény okának, körülményeinek feltárása, és a hasonló esetek megelőzése érdekében szükséges szakmai intézkedések kezdeményezése, valamint javaslatok megtétele. A szakmai vizsgálatnak semmilyen formában nem célja a vétkesség vagy a felelősség vizsgálata és megállapítása.

Jelen vizsgálatot

- a víziközlekedésről szóló 2000. évi XLII. törvény,
- a Londonban 1974. november hó 1. napján kelt „Életbiztonság a tengeren” tárgyú nemzetközi egyezmény és az ahhoz csatolt 1978. évi Jegyzőkönyv (SOLAS 1974/1978) kihirdetéséről szóló 2001. évi XI. törvény,
- a légi-, a vasúti és a víziközlekedési balesetek és egyéb közlekedési események szakmai vizsgálatáról szóló 2005. évi CLXXXIV. törvény (a továbbiakban: Kbt.),
- a súlyos víziközlekedési balesetek és rendkívüli hajózási események vizsgálatának részletes szabályairól szóló 9/2006 (II. 27) GKM rendelet,
- illetve a Kbt. eltérő rendelkezéseinek hiányában a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával folytatta le a Közlekedésbiztonsági Szervezet.

A Közlekedésbiztonsági Szervezet illetékessége a 278/2006. (XII. 23.) Korm. rendeleten alapul.

Fenti szabályok szerint

- A Közlekedésbiztonsági Szervezetnek a súlyos víziközlekedési balesetet ki kell vizsgálnia.
- A Közlekedésbiztonsági Szervezet mérlegelési jogkörében eljárva kivizsgálhatja azokat a rendkívüli hajózási eseményeket, amelyek megítélése szerint más körülmények között közlekedési balesethez vezethettek volna.
- A szakmai vizsgálat független a közlekedési baleset, illetve az egyéb közlekedési esemény kapcsán indult más közigazgatási hatósági, szabálysértési, illetve büntetőeljárástól.
- A szakmai vizsgálat során a hivatkozott jogszabályokon túlmenően az A.849 IMO Code-ban (Code for the Investigation of Marine Casualties and Incidents) foglaltakat kell alkalmazni.
- Jelen Zárójelentés kötelező erővel nem bír, ellene jogorvoslati eljárás nem kezdeményezhető.

A Vizsgálóbizottság tagjaival szemben összeférhetlenség nem merült fel. A szakmai vizsgálatban résztvevő személyek az adott ügyben indított más eljárásban szakértőként nem járhatnak el.

A Vb köteles megőrizni és más hatóság számára nem köteles hozzáférhetővé tenni a szakmai vizsgálat során tudomására jutott adatot, amely tekintetében az adat birtokosa az adatközlést jogszabály alapján megtagadhatta volna.

AZ ESET ÖSSZEFOGLALÁSA

Az eset kategóriája		súlyos víziközlekedési baleset
Vízi jármű	gyártója	Óbudai hajógyár
	típusa	tolóhajó
	lobogója	ukrán
	lajstromjele	01125821
	gyári száma	N2-031067
	tulajdonosa	UDP
	üzembentartója	UDP
	bérlője	nincs
Eset	napja és időpontja	2010.08.28. 14:45 LT
	helye	Duna 1669,6 fkm
Eset kapcsán	elhunytak száma	nincs
	súlyos sérültek száma	nincs
Vízi jármű rongálódásának mértéke		a hajó nem sérült
Lajstromozó állam		Ukrajna
Lajstromozó hatóság		Ukrainian Register of Shipping
Gyártást felügyelő hatóság		Russian Register of Shipping
Eset helyszíne alapján illetékes kivizsgáló szervezet		KBSZ

Bejelentés, értesítések

A KBSZ ügyeletére az esetet 2010. augusztus 28-án 15 óra 56 perckor az illetékes rendőrhatóság ügyeletese jelentette be.

A KBSZ ügyeletese

- 2010. augusztus 28-án 16:00 órakor jelentette a KBSZ ügyeletés vezetőjének.

Vizsgálóbizottság

A KBSZ főigazgatója a rendkívüli hajózási esemény vizsgálatára 2010. augusztus 28-án az alábbi Vizsgálóbizottságot (továbbiakban Vb) jelölte ki:

vezetője	Kiss László	balesetvizsgáló
tagja	Barnácz István	balesetvizsgáló
tagja	Király Péter	baleseti helyszínelő

Az eseményvizsgálat áttekintése

A Vb a súlyos víziközlekedési baleset bekövetkezésének napján, a helyszínen vizsgálatot tartott. Meghallgatta a hajó személyzetét, helyszíni szemlejegyzőkönyvet vett fel - fényképeket készített a helyszínről, a hajó és személyzetének okmányairól, és a tolatmányról.

Az eset rövid áttekintése

Az ukrán lobogó alatt hajózó Krasnodon ms tolóhajó völgyemenetben haladt Pozsonyból Ismail (Ukrajna) felé négy terhelt bárkával. Az 1669,6 fkm - nél a bal parttól kb.100 m-re zátonyon felakadt. A felakadás során lékesedés, vízbetörés, ill. személyi sérülés nem történt. Az NKH azonnal hajózási zárlatot rendelt el, amelyet 22:55 órakor oldott fel.

A hajó csak szeptember 1-jén a megemelkedett vízállás miatt tudott leszábadulni.

1. TÉNYBELI INFORMÁCIÓK

1.1 Az úszólétesítmény útjának, munkavégzésének lefolyása

Az ukrán lobogó alatt hajózó Krasnodon ms tolóhajó B üzemmódban, négy bárkájában összesen 4.427,890 t kokszt és műtrágya rakománnyal völgyemenetben hajózott Pozsonyból Ismail(Ukrajna) felé. A karaván mérete. Hossza:210 m Szélessége: 22 m 2X2-es tolt alakzatban A személyzet és az úszóegységek érvényes okmányokkal rendelkeztek.

A tolatmány mozgását az 1.ábra mutatja.

A hajó vezetője a meghallgatás során a Vb-nek elmondta, hogy a hajó reggel 08:00 órakor indult Komáromból. A szolgálatot 10:00 órakor vette át a kollégájától. Ezt követően ő vezette a köteléket tovább völgyemenetben. A gödi gázló felett az 1671 fkm-nél lévő vörös vak úszó mellett rendben elhajóztak.

A tolóhajó vezetője az 1670.5 fkm-nél lévő vörös villanó megközelítésekor észlelte, hogy az nem a kijelölt helyen, hanem a hajóút közepe felé kb.40 m-rel beljebb van, amit neki úgy kell meghajóznia, hogy az a hajó jobb oldalán maradjon és emiatt haladása során a kötelék jelentősen a bal part irányába sodródott ki.

Az AIS adatok alapján megállapítható volt, hogy 14:32 órakor a térségben két másik hajó is elhaladt, közülük azonban egyik sem jelentette, hogy a környéken elszabadult bóják lennének. (Lásd 4. ábra)

A következő a hajóút bal szélét jelző zöld bója meghajózása érdekében mivel megítélése szerint a tolatmány túlságosan közel került a hajóút bal széléhez a hajó vezetője úgy döntött, hogy a karavánt megállítja. A főgépeket hátramenetbe kapcsolta, de a tolatmány tömege miatt már nem tudta megállítani azt. Ezzel a manőverrel viszont a kötelék kormányképessége jelentősen csökkent. Néhány perces haladás után nem tudta a hajóútban tartani a köteléket, és kisodródott a zöld villanón kívülre. Az 1696.6 fkm-nél a bal parttól kb. 100 m-re lévő keresztkövezésre futottak, majd felakadtak.

A baleset bekövetkezése után azonnal ellenőrzéseket végeztek az egységeken, de lékesedést, vízbetörést sehol sem tapasztaltak.

A felakadást követően a víz sodrása lefordította a köteléket és a karaván hegymeneti pozícióba állt be. A hajó megpróbálta a köteléket saját erőből leszabadítani, de ez sikertelen volt. Ezután az első sorban lévő továbbításra alkalmas bal oldali bárkát lecsatolta és levitte az 1664 fkm-hez, majd ott a jobb partban lehorgonyozta.

A felakadás tényét a tolóhajó vezetője sem a Hajózási Hatóságoknak sem a NAVINFO-nak nem jelentette.

A hegymenetben hajózó Herso ms 15:08 órakor tájékoztatta a NAVINFO-t az esemény bekövetkezéséről. A NAVINFO felvette a kapcsolatot a hajóval az információ ellenőrzése céljából. A hajó parancsnoka csak ekkor adott tájékoztatást az eseményről.

A NAVINFO közölte a tolóhajó személyzetével, hogy a saját erőből történő leszabadítási manővereket hagyja abba, amíg a vízirendőrség a helyszínre nem érkezik.

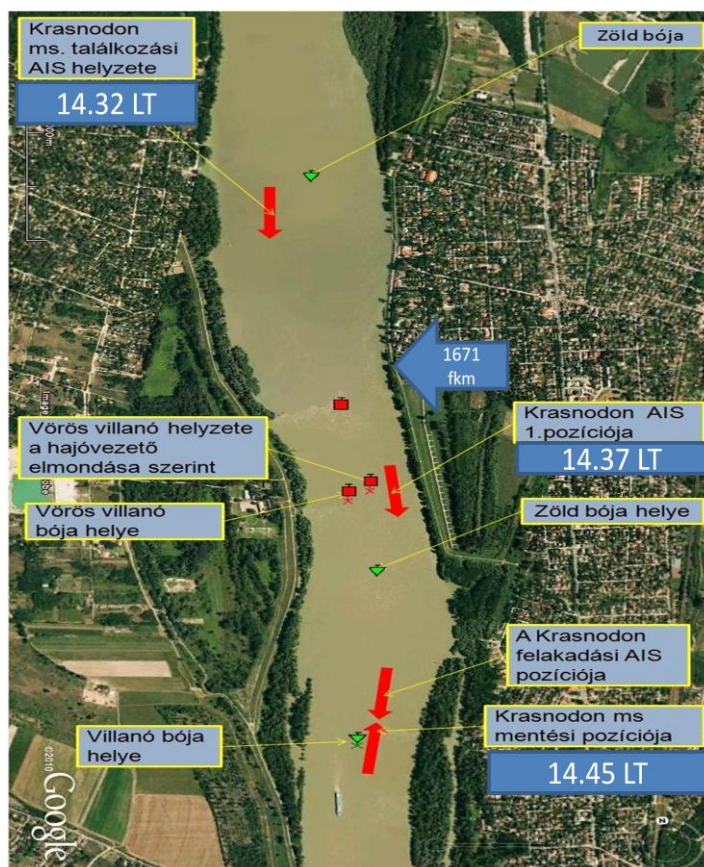
A NAVINFO az eseményről értesítette az illetékes hatóságokat, majd azonnal német és magyar nyelven, a 10-es csatornán tájékoztatta a közelben tartózkodó hajókat a történetekről.

Mivel a felakadt karaván a hajóút bal oldalának egy jelentős részét elfoglalta ezért az NKH azonnal hajózási zárlatot rendelt el, amit csak 22:55 órakor oldottak fel.

A Közép-Duna Völgyi Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság Kitűző III. hajója 20:00 órakor a helyszínre érkezett és megállapította, hogy az 1671 fkm-hez kihelyezett vörös vak úszó elsodródott és rajta jelentős mennyiségű uszadék van felakadva. A tolóhajó vezetője által említett „rossz” helyen lévő vörös vak úszó helyzetére a jelentésük nem tért ki. Az 1669.7 fkm-nél lévő zöld villanóról hiányzott az akkumulátor, a villanó, azaz nagy valószínűséggel valamely hajó elütötte.

A kitűző hajó a jelzéseket a vízállásnak megfelelően kihelyezte, majd a medret felmérte és mivel abban változást nem találtak a munkálatok befejezését jelentették a vízirendőrségnek és a NAVINFO felé.

A felakadt tolatmány csak szeptember 1-jén 04:30 órakor a megemelkedett vízállás következtében tudott szabadulni.

1. ábra A tolatmány mozgása a gödi gázló felett.

1.2 Személyi sérülések

Sérülések	Személyzet	Utások	Egyéb személyek
Halálos	0	0	0
Súlyos	0	0	0
Könnyű	0	0	0
Nem sérült	12	0	0

1.3 Az úszólétesítmény sérülése

A hajó, ill. a bárkák a felakadást követően nem lékesedtek, vízbetörés nem következett be.

1.4 Egyéb kár

A Kitűző III. hajó vezetőjének jelentése szerint a felakadás helyén kihelyezett „az 1669.7 fkm-ben lévő zöld úszó villanón nem volt sem villanó, sem tárcsa sem pedig akkumulátor doboz. A zöld villanó helyreállításának költsége kb.85000Ft.

1.5 A személyzet adatai

1.5.1 A vízi jármű parancsnoka

Kora, neme, állampolgársága		59 éves ukrán férfi
Szakmai képesítése	Képesítés érvényessége	2011.
	Egészségügyi alkalmasság	2011.11.06.
	Egyéb szakmai bizonyítvány	Radarhajós, rádiókezelői

1.5.2 Az üzemvezető

Az adott esetben nem játszott szerepet, részletezése nem szükséges.

1.5.3 A személyzet egyéb tagjai

A hajón összesen 12 fő személyzet tartózkodott. A baleset bekövetkezésekor a kormányállásban a hajóvezető egyedül látta el a szolgálatot. A személyzet többi tagjának nem volt szerepe a baleset bekövetkezésében, ezért a vonatkozó adatok részletezése nem szükséges.

1.6 Az úszólétesítmény adatai (Krasnodon ms)

Gyártás helye	Budapest Óbudai hajógyár
Gyártás éve	1968.
Utolsó szemle helye, ideje	2008.04.23.
Üzemképességi bizonyítvány érvényességi ideje	2011. 10.16.

1.6.1 A hajótest adatai

Hossza: 57.61 m   Szélessége: 8.71 m   Merülése: 1.69 m

1.6.2 A vízi jármű főmotor(ok) adatai

Gyártás éve	1967.
Gyártás helye	Magdeburg
Típus	DVZ 8 NVD 48 AU
Főgépek teljesítménye	1472 kW

1.6.3 A meghibásodott berendezés adatai

A baleset során nem hibásodott meg berendezés.

1.6.4 A vízi jármű terhelési adatai

A vízi jármű terhelési adatai (Krasnodon ms)

Üres tömeg	455 t
Üzemanyag tömege	31,5 t
Rakomány tömege	nincs
Összesen	486.5 t
Teljes vízkiszorítás	574 t
Megengedett legnagyobb merülés	1,69 m
Merülés a baleset idején	1,60 m

1.7 Meteorológiai adatok

A súlyos víziközlekedési baleset idején a helyszínen nappali világosság, azaz jó látási viszonyok voltak. Gyenge DNY-i kb.2 m/s szél fúj. A legközelebbi mérési pontnál (Budapest) a vízállás 295 cm volt.

1.8 Navigációs berendezések

A hajó navigációs berendezései üzemképes állapotban voltak. A radar működött. A hajó automatikus hajóazonosító rendszerrel (AIS) fel volt szerelve.

1.9 Összeköttetés

A kommunikációs berendezések az esemény lefolyására nem voltak hatással, ezért részletezésük nem szükséges.

1.10 Kikötői adatok

Az eset nem kikötőben, hanem a gödi gázló felett kb.3 km-el a Duna 1669,6 fkm-nél következett be.

1.11 Adatrögzítők

Az úszólétesítményen adatrögzítő nem volt, és az nem is előírás. Automatikus hajóazonosító rendszer (AIS) üzemelt a hajón. A Vb az AIS adatokat elemezte és ennek alapján állapította meg a hajó baleset előtti útvonalát.

1.12 A roncsra vonatkozó adatok

A súlyos víziközlekedési baleset során roncs nem keletkezett, a hajó és a bárkák nem sérültek meg.

1.13 Az orvosi vizsgálatok adatai

Orvosszakértői vizsgálatra nem került sor.

1.14 Tűz

Az eset kapcsán tűz nem keletkezett.

1.15 A túlélés lehetősége

Az eset során személyi sérülés nem történt.

1.16 Próbák és kísérletek

A vizsgálat során próbákat és kísérleteket nem folytatott, a véleményalkotáshoz arra nem volt szükség.

1.17 Érintett szervezetek jellemzése

Az érintett szervezetek jellemzői az eset bekövetkezésére nem voltak hatással, ezért azok elemzése nem szükséges.

1.18 Kiegészítő adatok

A Vb-nek érdemi kiegészítő adatot nem hoztak tudomására, és a fenti tényadatokon kívül más információt nem kíván nyilvánosságra hozni.

1.19 Hasznos vagy hatékony kivizsgálási módszerek

A Vb a vizsgálat során felhasználta az AIS rendszer által továbbított adatokat.

2. ELEMZÉS

A hajó vezetője – aki a súlyos víziközlekedési baleset idején a hajót vezette – rendelkezett az egész hajózható Duna szakaszra érvényes vonalvizsgával, valamint radarhajós, ill. rádiókezelői képesítése is volt.

A hajó jó műszaki állapotban volt, és érvényes hajózási okmányokkal rendelkezett. Navigációs berendezései működőképeseek voltak, ezen kívül a hajó automatikus hajóazonosító rendszerrel (AIS) is fel volt szerelve, amely által továbbított adatokat a Vb a vizsgálat során felhasználta. A radar a súlyos víziközlekedési baleset bekövetkezésekor üzemelt. A hajó személyzetének rendelkezésre álltak a víziútra vonatkozó hidrográfiai, és egyéb meteorológiai adatok, valamint a hajózási térképek. A súlyos víziközlekedési baleset napján a balesethez legközelebbi (Budapest) mérőpontnál a vízállás átlagos, 295 cm-es volt. A tolatmány egyik tagjának a merülése sem haladta meg az adott területre megengedett értéket.

A helyszínre érkező Kitűző III. vezetőjének jelentése szerint a 20:00 órakor történt ellenőrzés során az 1671 fkm-hez kihelyezett vak úszót az 1670 fkm-nél találták meg uszadékokkal körülvéve. Jelentésében nem tesz említést az 1670.5 fkm-hez kihelyezett vörös villanóval kapcsolatosan bármiféle rendellenességről.

A Kitűző hajó vezetőjének jelentését és a tolatmány vezetőjének elmondását egybevetve a Vb álláspontja szerint valószínűleg az 1671 fkm-től elsodródott vörös vak úszó téveszthette meg a hajó vezetőjét. Eszerint az 1670.5 fkm-nél lévő vörös villanót észlelhette az első bójának, és az elsodródott bóját pedig a másodiknak, így helyzetmegítélésében 500 m-t tévedhetett.

Az, hogy miért szabadult el az 1671 fkm-hez kihelyezett vörös vak úszó, teljes bizonyossággal nem rekonstruálható. A legnagyobb valószínűsége annak van, hogy a ráakódott jelentős mennyiségű uszadék miatt szakadt fel a rögzítése.

A Vb az AIS adatokból megállapította, hogy a baleset bekövetkezése előtt néhány perccel az esemény helyszínén két hajó – a Súlyom II. völgyemenetben, a Georgi Mammarchev hegymenetben- is elhaladt és a tolatmány vezetőjének a figyelmét leköthette, de legalább is megoszthatta.

Amikor a hajó parancsnoka leállította a főgépeket lecsökkent a hajó kormányképessége, tovább sodródott a karaván és így túlságosan közel került a bal parthoz, ahol az 1669.6 fkm-nél lévő keresztközvezésen felakadt. A felakadt köteléket a folyó sodrása lefordította, és valószínűsíthető, hogy e közben ütötte el a zöld villanót.

3. KÖVETKEZTETÉSEK

A Vb megállapítása szerint a súlyos víziközlekedési baleset bekövetkezésének közvetlen oka a parancsnok téves helyzet megítélése volt. Az esemény bekövetkezésének közvetett oka – ami a parancsnok téves helyzet megítélését okozta, hogy az 1671 fkm-nél kihelyezett vörös vak úszó nem a kitűzési helyén volt. Ez a körülmény vezetett oda, hogy a tolóhajó vezetője a hajóút paramétereit nem megfelelően értelmezte.

4. BIZTONSÁGI AJÁNLÁS

BA.2010-059-6-1 A szakmai vizsgálat megállapításai alapján a súlyos víziközlekedési baleset bekövetkezésével közvetetten összefüggésbe hozható a hajóút kitűzését szolgáló (elsodródott) jelzések nem megfelelő tájékoztatása.

A KBSZ vizsgáló bizottsága javasolja a Közép Duna-völgyi Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóságnak olyan hajóút kitűzési rendszer kiépítését, amely rendszer azonnali jelzést küld az illetékes hatóságnak, ha a kihelyezett úszó hajózási jelzés a rögzített pozíciójából elmozdul. Ez lehetővé teszi, hogy a hajózási jelzés kihelyezéséért felelősök azonnal értesüljenek az elmozdult és emiatt hamis információt adó úszó jelről, és erről haladéktalanul tájékoztassák a hajózásban résztvevőket.

Ettől az intézkedéstől azt várja a Vb, hogy a továbbiakban az elsodródott, vagy bármilyen más okból téves jelzést adó kitűzési jelekről történő tájékoztatással az ilyen jellegű balesetek bekövetkezésének kockázata csökken.

Budapest, 2011.március „ 28 „.

Kiss László
Vb vezetője

Barnácz István
Vb tagja

Király Péter
Baleseti helyszínelő
a Vb tagja

Melléklet

MEGHATÁROZÁSOK ÉS RÖVIDÍTÉSEK

AIS	Automatikus hajóazonosítási rendszer
GKM	Gazdasági és Közlekedési Minisztérium
IMO	International Maritime Organization Nemzetközi Tengerészeti Szervezet
KBSZ	Közlekedésbiztonsági Szervezet
Kbvt.	A légi-, a vasúti és a víziközlekedési balesetek és egyéb közlekedési események szakmai vizsgálatáról szóló 2005. évi CLXXXIV. törvény
KHVM	Közlekedési, Hírközlési és Vízügyi Minisztérium
LT	Local Time (Helyi idő)
ms	motoros
NAVINFO	Hajózási Segélykérő és Információs Rendszer
NKH	Nemzeti Közlekedési Hatóság
RSOE	Rádiós Segélyhívó Országos Egyesület
SOLAS	Safety of Life at Sea (Életbiztonság a tengeren)
Vb	Vizsgálóbizottság

Várható vízállások és vízhozamok a Dunán

2010.08.28.10:00

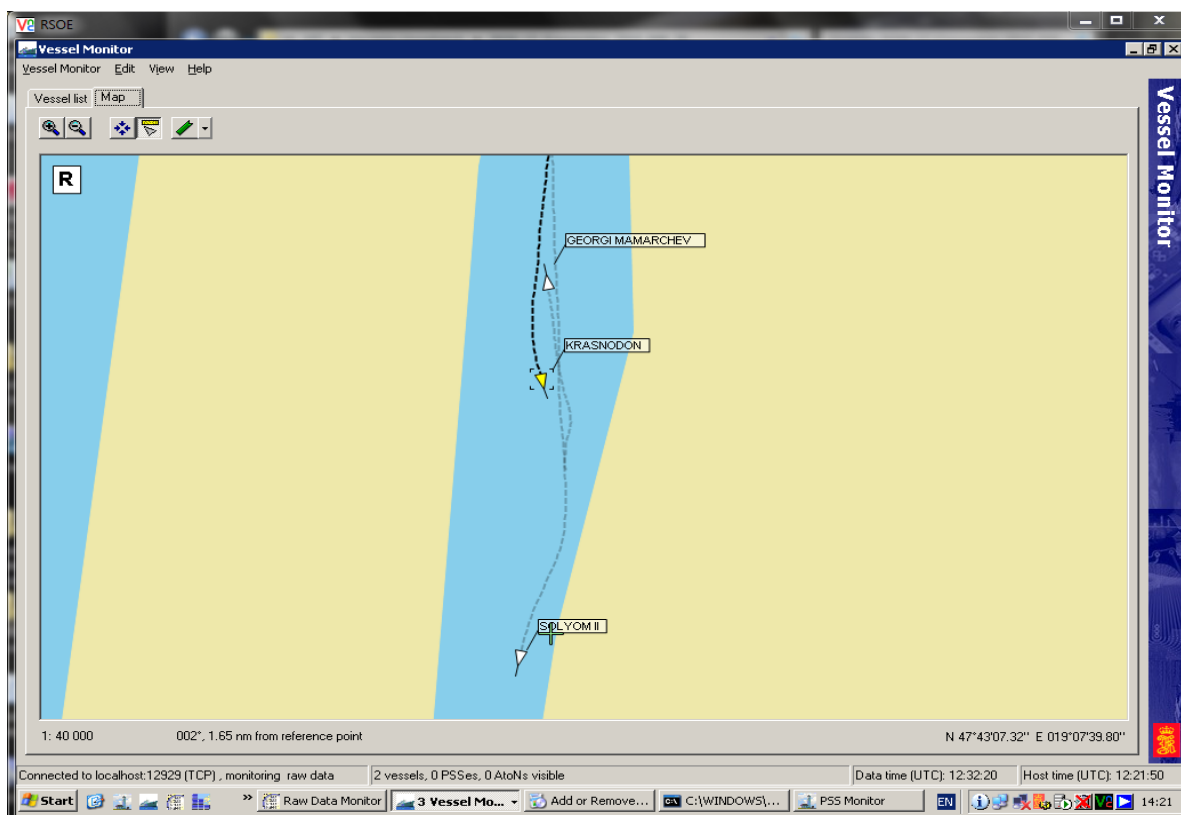
Állomás	Vízállás [cm]				Vízhozam [m ³ /s]			
	1 nap múlva	2 nap múlva	3 nap múlva	4 nap múlva	1 nap múlva	2 nap múlva	3 nap múlva	4 nap múlva
Nagybajcs	251	306	321	354	2090	2570	2720	3060
Komárom	241	276	298	322	2410	2720	2930	3160
Nagymaros	162	172	200	217	2450	2550	2840	3020
Budapest	297	298	327	349	2480	2480	2740	2940
Dunaújváros	180	172	187	209	2570	2530	2560	2280
Dunaföldvár	105	95	104	128	2600	2530	2590	2770
Paks	263	252	257	281	2540	2470	2500	2660
Baja	407	406	402	415	2540	2540	2510	2590
Mohács	416	420	415	424	2530	2550	2530	2580

2.ábra A felakadt tolatmány

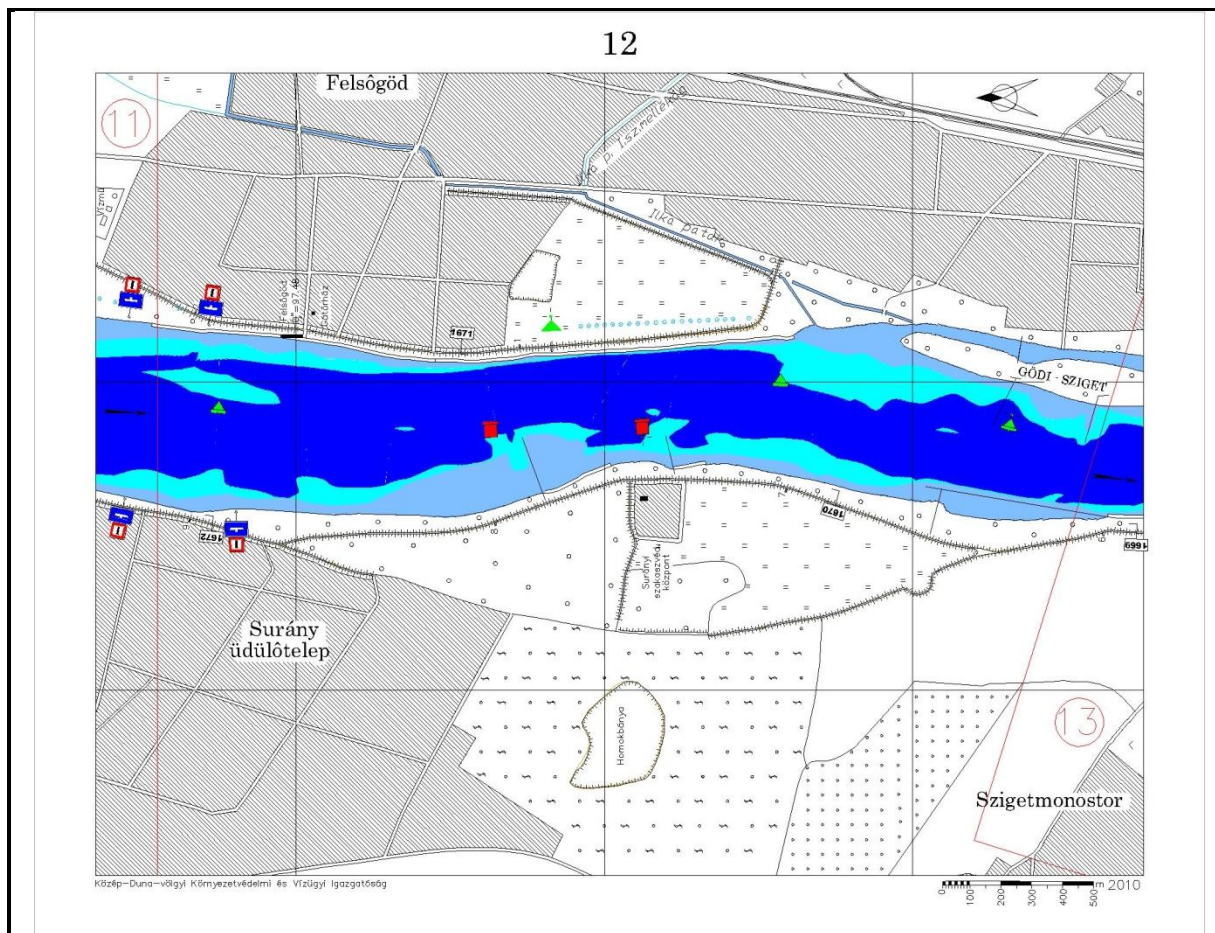

3. Automatikus hajóazonosító a kormányállásban.

4.ábra A felakadást megelőzően a környéken lévő hajók (AIS adatok)

5.ábra Az adott szakasz kitzúzési térképe

